

Zagreb, 3.08.2018.

Još uvijek nisu procesuirani zločini u selima Komić i Poljice počinjeni 12. kolovoza 1995.

Temeljem podataka Hrvatskog helsinškog odbora (HHO-a), u selo Komić¹ nadomak Udbine 12. kolovoza 1995. tenkovima i oklopnim transporterima ušla je grupa hrvatskih vojnika.²

Tijekom rata u tome selu nije bilo vojnih djelovanja, no tijekom VRA "Oluja" većina stanovništva je izbjegla, pa u selu ostaje 20-ak mještana. Navedenog dana neposredno pred ulazak pripadnika HV-a, dio preostalog stanovništva sklonio se u obližnju šumu, dok su uglavnom starije i slabo pokretne osobe ostale u selu gdje su ubijeni vatrenim oružjem ili zapaljeni u kućama. Osim ljudskih žrtava, toga dana u periodu između 12:00 i 14:00 sati, ubijene su i domaće životinje, te zapaljeno gotovo 80% objekata u selu.³ Neke od žrtava stradale su u susjednom selu Poljice. Točan broj žrtava nije u potpunosti utvrđen, no pretpostavlja se da je toga dana stradalo najmanje šestero⁴, a prema nekim izvorima sedmero⁵ do devetero mještana⁶.

U nastavku navodimo okolnosti stradanja registriranih žrtava:

Marija Brkljač Ugarković (r. 1921.), Komić.

Pripadnici HV-a su, prilikom ulaska u selo, pucali iz vatrenog oružja i palili kuće. Svjedokinja, koja je u tom trenutku pripremala ručak, sklonila se u obližnji šumarak, te s udaljenosti od 15-ak metara vidjela vojnike koji su ušli u njezinu kuću, u kojoj je u ljetnoj kuhinji ležala njena nepokretna majka. Ubrzo nakon što su izašli, kuća je bila u plamenu, a u njoj je izgorjela i Marija Brkljač Ugarković. Majčine posmrtno ostatke nakon tri dana skupila je sa zgarišta i pokopala ih u šljiviku, a nakon mjesec dana, 17. rujna 1995. u prisustvu srodnika, sahranila na mjesnome groblju.

Sava Lavrnić (r. 1903.) i njen sin Petar Lavrnić (65), Komić.

Njihova tijela pronađena su prekrivena snijegom na dvorišnome putu, gotovo šest mjeseci nakon događaja. Prema nekim indicijama, Petar Lavrnić vjerojatno se suprotstavio hrvatskim vojnicima koji su palili selo, pa su ga tom prilikom usmrtili i ostavili u zapaljenoj kući. Moguće da njegova majka Sava nije ubijena, ali je prilikom pronalaska tijela imala konopce oko nogu. Pretpostavlja se da se uspjela osloboditi i izvući sina iz kuće, no vjerojatno je preminula uslijed iscrpljenosti i izloženosti

1 U selu Komić, općina Titova Korenica, prema Popisu stanovništva iz 1991. godine živjelo je ukupno 153 stanovnika, od čega 152 Srba i 1 Jugoslaven.

2 Izvještaj HHO-a VRA "Oluja" i poslije, Zagreb, 2001., str. 46

3 Izvještaj HHO-a VRA "Oluja" i poslije, Zagreb, 2001., str. 48

4 U dodatku Optužnice ICTY-a PREDMET BROJ: IT-01-45-I http://www.icty.org/x/cases/gotovina_old/ind/en/got-ii010608e.htm navode se žrtve: Petar-Pejo Lavrnić, Sava Lavrnić, Rade Mirković, Mika Pavlica, Mara Ugarković iz Komića te Rade Sunjako iz Poljica (naknadno su ove žrtve ispuštene iz optužnice osim Mare Ugarković).

5 <http://www.veritas.org.rs/msp-izjava-svjedoka-eksperta-save-strbca/8/>

6 Prema izvještaju HHO-a ubijeni su: Marija Brkljač-Ugarković, Staka Ćurčić, Sava i Petar Lavrnić, Mara i Rade Mirković, Mika Pavlica, te Mika i Rade Sunjako

dimu i vatri. Njihove posmrtno ostatke pronašli su aktivisti HHO-a, koji su obavijestili ŽDO u Zadru te nakon uviđaja organizirali sahranu na mjesnome groblju 5. ožujka 1996.⁷

Milica (Mika) Pavlica (r. 1904.), Komić.

Pretpostavlja se da je toga dana zapaljena u obiteljskoj kući koja se nalazila u blizini škole. Prema navodima nekih svjedoka bila je slijepa i slabo pokretna. Prema dostupnim izvorima, članovi njene obitelji tijekom 2016., još uvijek tragaju za njenim posmrtnim ostacima.

Staka Ćurčić (75)⁸, Komić.

Prema izvješću HHO-a, usmrćena je istoga dana vatrenim oružjem. Prema drugim dostupnim izvorima⁹ usmrćena je hladnim oružjem, a dekapitirano tijelo pronađeno na udaljenosti 300 m od kuće, kod ovaca koje je čuvala. Navodno je pokopana na groblju u Gračacu, no kako nema bliže rodbine, nije podnesen zahtjev za identifikacijom posmrtnih ostataka.

Rade Sunajko (r. 1909.), Poljice.

Usmrćen vatrenim oružjem¹⁰. Njegovo su tijelo svjedoci vidjeli u blizini susjedne kuće u obližnjem selu Poljice. Pokopan je u voćnjaku. U drugim izvorima navodi se da je Rade Sunajko bio nagluh, te da je viđen toga dana u razgovoru s hrvatskim vojnicima, nakon čega se ubrzo začuo pucanj iz vatrene oružja. Sljedećeg jutra, njegovo tijelo sa prostrijelnom ranom pronašao je sumještatin iz Poljica¹¹.

Milica (Mika) Sunajko (r. 1915.), Poljice. Supruga Rade Sunajka.

Prema nekim indicijama ubijena je 12. 08. 1995. u blizini Klapavica¹², dok neki svjedoci navode da je zapaljena kuća supružnika Sunajko, te iznose pretpostavku da je u njoj izgorjela i Milica Sunajko¹³. Vodi se nestalom na popisu www.nestali.hr i u Knjizi osoba nestalih na području RH¹⁴.

Rade (91) i Mara Mirković (90), Komić. Supružnici su prema izvješću HHO-a ubijeni 12. kolovoza 1995. u selu Komić. Detaljnijih informacija o stradanju nema, no iz drugih izvora¹⁵ navodi se da su svjedoci navedenoga dana vidjeli kako gori i kuća Rade Mirkovića u Komiću.

7 Izvještaj HHO-a VRA "Oluja" i poslije, Zagreb, 2001., str. 48

8 Postoje prijepori uz navođenja godine rođenja Stake Ćurčić. Prema izvještaju HHO-a bila je stara 45 godina, dok se u ostalim izvorima navodi da je rođena 1920. <http://www.veritas.org.rs/srpske-zrtve-rata-i-poraca-na-podrucju-hrvatske-i-bivse-rsk-1990-1998-godine/spisak-nestalih/detaljni-podaci-o-nestalom-licu/?RB=1039> Documenta - Upitnik o žrtvi, 13. 11. 2013.

9 http://www.krajinaforce.com/dokumenti/da_se_ne_zaboravi_hrvatsko_etnicko_ciscenje_krajine.pdf, Svedok 210/96; Svedok 212/96; Documenta – upitnik o žrtvi 13. 11. 2013.

10 Izvještaj HHO-a VRA "Oluja" i poslije, Zagreb, 2001., str. 48

11 http://www.krajinaforce.com/dokumenti/da_se_ne_zaboravi_hrvatsko_etnicko_ciscenje_krajine.pdf, Svedok 210/96

12 Izvještaj HHO-a VRA "Oluja" i poslije, Zagreb, 2001., str. 48

13 http://www.krajinaforce.com/dokumenti/da_se_ne_zaboravi_hrvatsko_etnicko_ciscenje_krajine.pdf, Svedok 210/96

14 Knjiga osoba nestalih na području Republike Hrvatske, 4. izdanje, Svibanj 2015. Zagreb, Ministarstvo branitelja, Uprava za zatočene i nestale, str. 56.

15 http://www.krajinaforce.com/dokumenti/da_se_ne_zaboravi_hrvatsko_etnicko_ciscenje_krajine.pdf Svedok 210/96

Uz navedene žrtve, tijekom same akcije "Oluja" moguće su još dvije žrtve iz mjesta Komić koje se u nekim izvorima vode nestalima:

Marija Ćurčić (r. 1942.), Komić.

Nestala 4/5. kolovoza 1995. Postoje indicije da je posredstvom srodnika nakon Oluje bila odvedena na otok Ugljan, a kasnije kod obitelji u Karlovac, gdje je navodno umrla prirodnom smrću 2011¹⁶, no vodi se i na popisu nestalih osoba u Knjizi osoba nestalih na području RH.¹⁷

Borka Opalić (47), Komić.

Temeljem iskaza svjedoka tijekom VRA "Oluja" ostala u selu, odakle je ubrzo nestala¹⁸. Okolnosti nestanka nisu poznate. Ne nalazi se na popisu u Knjizi osoba nestalih na području RH, no navodi se u drugim izvorima.¹⁹

Smrt svoje majke Mare Brkljač Ugarković prijavila je kćer Jela Ugarković odmah nakon događaja, osoblju UNCRO-a, kao i PP u Korenici. Početkom studenoga 1995. policijski istražitelji izašli su na teren i obavili uviđaj. U međuvremenu kćer je podnijela i zahtjev za naknadu štete, no nije dobila nikakve odgovore. Početkom lipnja 1996. u pratnji aktivista HHO, Jela Ugarković ponovo posjećuje PP Korenicu, gdje joj je rečeno da policijski službenici nemaju saznanja o njevoj prijavi, te ovog puta ponovo podnosi prijavu, navodeći činjenice usmrćenja njene majke, te paljenja gospodarstva. U međuvremenu, uz pomoć HHO-a, svjedokinja je zaštitu ostvarila u jednoj od zapadnoeuropskih zemalja, gdje se vjerojatno nalazi i danas.²⁰

Stradanje Save i Petra Lavrnića također je posredstvom članova i aktivista HHO-a prijavljeno ŽDO-u Zadar, te drugim nadležnim institucijama.²¹

Temeljem navedenih činjenica nije poznato jesu li u navedenim slučajevima obavljene istražne radnje i koje su mjere poduzete u rasvjetljavanju sudbine žrtava Komića i Poljica, kao i u procesuiranju mogućih počinitelja. Upitom smo se obratili Ministarstvu unutarnjih poslova i Republike Hrvatske i Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske. Do danas nismo primili odgovor.

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

16 *Documenta* – upitnik o žrtvi, 13. 11. 2013. (upitnik ispunjen temeljem spoznaje mještana).

17 Knjiga osoba nestalih na području Republike Hrvatske, 4. izdanje, Svibanj 2015., str. 17.

18 *Documenta* – upitnik o žrtvi, 13. 11. 2013. (upitnik ispunjen sa srodnikom)

19 www.veritas.org.rs/srpske-zrtve-rata-i-poraca-na-podrucju-hrvatske-i-bivse-rsk-1990-1998-godine/spisak-nestalih/detaljni-podaci-o-nestalom-licu/

20 Izvještaj HHO-a VRA "Oluja" i poslije, Zagreb, 2001., str. 48

21 Izvještaj HHO-a VRA "Oluja" i poslije, Zagreb, 2001., str. 48